

www.kompaanendebocht.nl

T 013 - 530 94 00 *algemeen*
013 - 543 30 73 *klantenbureau*
F 013 - 542 30 11
E info@kompaanendebocht.nl

Postadres
Postbus 10139 5000 JC Tilburg

Bezoekadres
Rillaersebaan 75 5053 EA Goirle

IBAN: NL51 RABO 0117239933

KvK Tilburg 17239482

Leden van de gemeenteraad
Gemeenten Hart van Brabant

Goirle : 8 juni 2017

Referentie :

Onderwerp : Koers, ambities en begroting 2018

Mailadres : liansmits@kompaanendebocht.nl

Geachte leden van de raad,

U staat aan de vooravond van de bespreking van de koers, ambities en begroting voor 2018 voor uw gemeente. Als Kompaan en De Bocht leveren wij graag een constructieve bijdrage en geven vanuit ons perspectief een aantal ontwikkelingen, inzichten en aanbevelingen aan u mee.

Hoofdboodschap

Onze hoofdboodschap is als volgt:

- Kinderen en jongeren, vrouwen, mannen en gezinnen verdienen optimale kansen op een veilig en zelfstandig leven.
- Op dit moment hebben wij het zorg- en justitiële kader zo georganiseerd dat wij pas met deskundige hulp ingrijpen als de problemen (in noodzakelijke zorg of in strafrechtelijke kader) al heel groot zijn. Over het algemeen grijpen we jaren te laat in. Dan is de kans op succes veel kleiner.
- Onze grootste opdracht is om passende zorg of passende maatregelen in een veel vroeger stadium in te zetten. Dit vraagt een aanpak, zo vroeg mogelijk, zo veel mogelijk ambulant, dichtbij wijken, scholen en huisartsen, en met kennis en expertise op de maat van de bekende problematiek.
- Problemen van onveiligheid, complexe ontwikkelingsvragen en andere grote problemen vragen een warme en veilige opvang, deskundige en innovatieve hulpverlening en een sterke gerichtheid op leren en werken.

Aanbevelingen

Deze hoofdboodschap vertalen we in negen concrete aanbevelingen, die we in de bijlage stevig onderbouwen en toelichten:

1. Investeer in preventie door gebruik te maken van bestaande kennis (wijkmonitors, hulpverleningsgegevens, strafrechtelijke informatie, informatie van de politie) om op die manier potentieel risicogedrag eerder te ondervangen.
2. Versterk de toegang en samenwerking met wijkteams, scholen en huisartsen met een multi-professioneel expertiseteam aan de voorkant - een versterkt toegangsteam draagt bij aan vroeger signalering en preventie
3. Stimuleer en ondersteun de ontwikkeling naar een 'continuüm van zorg op maat' voor kinderen, jongeren en hun ouders met opvoedings-, ontwikkelings- en veiligheidsproblemen thuis
4. Organiseer continuïteit in de hulpverlening aan 18- en 18+ met een goed arrangement voor jongvolwassenen
5. Investeer in een duurzame aanpak van opvang, participatie en integratie van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen
6. Gemeenten, scholen, zorginstellingen en re-integratiebedrijven, investeer gezamenlijk in een zorg-leer-werk arrangement
7. Investeer in expertise van huiselijk geweld in het voorliggend veld; ontwikkel een zorgarrangement Veiligheid bij huiselijk geweld en kindermishandeling voor de regio; en pak door op een multidisciplinaire aanpak
8. Behoud een minimale basis van opvang en specialistische hulpverlening in de regio om situaties van huiselijk geweld, mensenhandel en tienermoederschap te stoppen en kinderen ontwikkelingskansen te bieden
9. Zorg voor dekkende tarieven en uniformering en standaardisering van administratieve processen

Cliëntenperspectief

Graag delen we met u ook een brief van de voorzitter van de cliëntenraad van Kompaan en De Bocht, Mary-Lou van der Heijden, gericht aan de gemeenteraden in de regio Hart van Brabant.

Uiteraard zijn wij graag bereid tot een mondelinge toelichting.

Met vriendelijke groet,

Lian Smits
Bestuurder
Kompaan en De Bocht

Toelichting op de aanbevelingen

- 1. Investeer in preventie door gebruik te maken van bekende gegevens uit wijkscans, gegevens van hulpverleningsorganisaties, strafrechtelijke informatie en informatie van de politie om potentieel risicogedrag eerder te ondervangen. Gebruik wat je al lang weet.**

De transformatie opdracht vraagt dat we investeren in het voorkomen van problemen. Op dit moment zien we grote problemen nog altijd in een te laat stadium. Terwijl we weten dat deze problemen niet in een keer ontstaan. Dit vraagt dat we aan teams bouwen waar kennis van generalisten en specialisten verbonden is, samengesteld op 'de maat van de bekende problematiek'; de samenwerking met scholen en bij huisartsen uitbreiden; en gebruik maken van kennis (demografisch en inhoudelijk) die al lang beschikbaar is om preventief te kunnen werken. Deze aanpak kan een substantiële bijdrage leveren aan de ontwikkeling om de meest kwetsbare kinderen en gezinnen tijdig in beeld te hebben. Dit zal uiteindelijk resulteren in meer kansen op positieve ontwikkeling, minder inzet van duurdere zorgvormen en verlaging van de kosten van (jeugd)hulp.

- 2. Versterking van de toegang en samenwerking met wijkteams, scholen en huisartsen 'op de maat van de problematiek'**

Op onze afdeling spoedhulp zien we, veel vaker dan voorheen, dat gezinssituaties bij binnenkomst al fors zijn geëscaleerd. Kinderen, jongeren en gezinnen hebben vaak al een lange weg afgelegd wanneer ze bij de spoedhulp arriveren. Door wachtlijsten voor vervolghulp kan het nog langer duren dat kinderen, jongeren en gezinnen de juiste hulp krijgen. Dit zien we ook op lagere en middelbare scholen. Wanneer we worden ingeschakeld zijn kinderen en jongeren vaak al ontspoord, uitgevallen op school, problemen thuis zijn uit de hand gelopen.

De eerste ervaringen met samenwerking in het voorliggend veld tussen wijkteams, huisartsen, scholen en specialistische professionals zijn positief. De samenwerking betreft een preventieve inzet op 9 kinderdagverblijven en peuterspeelzalen in de gemeente Goirle (Aandacht voor Basiskracht); op 63 scholen Primair Onderwijs, bij crisis of dreigende crisis in de klas (Kompas); op 13 scholen Voorgezet Onderwijs bij problemen op of rondom school (Kombi); Track 013 voor alternatieve opvang voor jongeren die in het reguliere onderwijs dreigen uit te vallen; en op 3 MBO scholen ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten. We krijgen we problemen veel vroeger in beeld, kunnen direct analyseren wat er aan de hand is en hierop inspelen. Wanneer het nodig is kunnen kinderen snel worden doorverwezen; en door op een laagdrempelige manier te werken staan ouders meer open voor een doorverwijzing bij gezinsproblemen.

In Tilburg wordt positieve ervaring opgebouwd in de samenwerking met huisartsen en deelname aan multidisciplinair overleggen in De Reeshof; en detacheringen van professionals van Kompaan en De Bocht in alle wijkteams. Een evaluatie staat gepland voor deze maand, maar de praktijk wijst al uit hoe waardevol deze samenwerking is. Gemeenten en wijkteams benoemen dat een vroege inzet van specialistische kennis en expertise bijdraagt aan vroeger signaleren en het voorkomen van escalatie van problemen. Casuïstiek wijst uit dat door vroeger in te steken met de juiste expertise veel winst wordt behaald.

Aanbeveling

Versterk de toegang en samenwerking met wijkteams, scholen en huisartsen met een multi-professioneel expertiseteam aan de voorkant. Een versterkt toegangsteam draagt bij aan vroege signalering en preventie.

Een specifiek punt is het belang van snelle en passende inzet van zorg ter voorkoming van erger. De routes zijn op dit moment lang, wat een negatief effect geeft op de veranderingsbereidheid en motivatie van kinderen, jongeren en gezinnen. Meteen aan de slag heeft het meeste effect. Als problemen niet tijdig worden gesignaleerd of als er geen tijdige interventie plaatsvindt raken kinderen en gezinnen vaak verder verstrikt in complexe problematieken. Kinderen, jongeren en gezinnen in een complexe, crisisachtige situatie hebben snel hulp nodig. Om erger te voorkomen én omdat het moment van de spanning/stress zich bij uitstek leent voor veranderingen.

Een (dreigende) vastgelopen situatie is een ultieme kans op transformatie, omdat systemen in crisis/ stress de urgentie voor verandering ervaren: de crisis maakt helder dat bestaande patronen vastlopen. Dat geldt niet alleen voor het gezin als systeem, maar ook voor de transitie van de jeugdzorg. Kortom, crisis is transformatie

Aanbeveling op snelle inzet van passende hulp

- Empowerment: op het moment van een crisis staat een gezin het meest open voor verandering. Grijp deze kans aan.
- Professionaliteit: vastgelopen situaties zijn per definitie heftig. Dat moet een professional aankunnen. Bovendien moet er goed ingeschat worden of er sprake is van een te gebruiken leermoment ('werkplaats-functie') dan wel van veiligheidsrisico ('zoeklichtfunctie'). Zorg voor snelle professionele hulp.
- Tijdigheid: snel de ernst inschatten vanwege risico en snel aan het werk vanwege veranderingsmogelijkheden. Draag er regionaal zorg voor dat er een professionele inschatting wordt gedaan.

3. Stimuleer en ondersteun de ontwikkeling naar een 'continuüm van zorg op maat' voor kinderen, jongeren en hun ouders met opvoedings-, ontwikkelings- en veiligheidsproblemen thuis

De transformatieopdracht in de jeugdzorg vraagt dat we bouwen aan een 'perspectief op maat' voor kinderen en gezinnen waar ontwikkelings-, opvoedings- of veiligheidsproblemen spelen:

- een continuüm van zorg op maat: van gezinsarrangementen thuis, gedifferentieerde vormen van pleegzorg en steungezinnen tot gezinshuizen en 24-uurs behandelgroepen
- met de benodigde flexibiliteit, een snelle op- en afschaling van capaciteit, intensiteit en kosten
- bij voorkeur thuis of in deeltijd, in kleinere groepen en sneller naar huis met 'royale' hulp thuis
- op tijd specialistische kennis en hulpverlening laten 'meekijken en meedenken' wanneer de situatie dat vraagt en een aparte spoedhulp, met crisis-/ kortverblijfplaatsingen waar je kinderen observeert en perspectief bepaalt
- een scherpe blik op en aanpak van trauma's bij kinderen, jongeren en gezinnen
- actieve betrokkenheid van ouders en pedagogische ondersteuning van pleegouders
- in nauwe samenwerking tussen collega organisaties en werken in arrangementen

We vragen van gemeenten:

- mee te denken over de vraag hoe de transformatieopdracht vorm te geven
- de ontwikkeling van op maat-trajecten te ondersteunen, passend bij de vraag van kinderen en hun ouders
- in de komende transitieperiode de (financiële) ruimte te bieden om deze ontwikkeling te realiseren en risico's beheersbaar te houden

4. Organiseer continuïteit in de hulpverlening aan 18- en 18+ met een goed arrangement voor jongvolwassenen

Binnen de jeugdzorg leidt de harde leeftijdsgrens van 18 jaar tot belemmeringen in de noodzakelijke hulpverlening aan een groep kwetsbare jongeren in de leeftijd van 18-23 jaar. Het gaat hier vooral om jongeren die in hun ontwikkeling nog niet in staat zijn om zelfstandig te functioneren. Door de afwezigheid van een sociaal netwerk en een stabiele thuissituatie ontbreekt het deze jongeren aan steun en aansturing op weg naar zelfstandigheid. Door het ontbreken van een adequaat hulpaanbod raken deze jongeren uit beeld van de zorg. Een deel van hen komt later met zwaardere problematiek of als zwervjongere weer in zicht.

Recente investeringen in onze regio in nieuwe arrangementen in 2018, waaronder het jongvolwassen arrangement en de inzet transfer consultants, zijn een positieve ontwikkeling. Zo ook de inrichting van een leeromgeving 18+, een samenwerking tussen de gemeente Tilburg en zorginstellingen in Tilburg, waaronder Amarant, Kompaan en De Bocht en R-Newt.

Aanbeveling

Voortbouwen op de huidige investeringen om te komen tot een goed pakket voor jongvolwassenen. Daarbij zo goed mogelijk inspelen op de achtergrond en behoeften van deze groep problematische jongeren in de samenwerking tussen gemeenten, onderwijs, jeugdhulp en maatschappelijk betrokken organisaties, zoals de woningbouwvereniging Tiwos):

- koppeling van leefgebieden: met gecombineerde aandacht voor wonen, werken, opleiding en inburgering worden jongeren een volledig toekomstperspectief geboden, zodat er meer stabiliteit en continuïteit in hun ontwikkeling komt.
- tijdelijke woonbegeleiding in een zogenaamd Foyer de Jeunesse (ook wel genoemd 'kamers met kansen') met een gezonde mix van jongens en meisjes, allochtoon, autochtoon en vluchteling, werkend en/- of studierend, zelfredzaam en minder zelfredzaam, in de leeftijd van 18 – 23 jaar. Deze zogenaamde "magic mix" creëert mogelijkheden voor positieve beïnvloeding van en door de jongeren. Tijdelijk en met eigen verantwoordelijkheid voor uitstroom naar zelfstandige huisvesting
- individuele coaching: jongeren werken individueel aan wonen, leren, werken en integratie en met een beroep op eigen verantwoordelijkheid, zelf oplossend vermogen en zelfredzaamheid

5. Investeer in een duurzame aanpak van opvang, participatie en integratie van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen

In Nederland hebben we het beste voor met Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV). We bieden hen veilige opvang en begeleiding en de mogelijkheid tot participeren en integreren. De meeste jongeren lopen snel in de pas. Een kleine groep jongeren niet. Het is onze ervaring dat een aantal jongeren bij aankomst in Nederland getraumatiseerd is; hun familie, cultuur en hun land missen; en worstelen met hun nieuwe bestaan. Dit 'rouwproces' gaat soms gepaard met ongewenst gedrag. Het is onze ervaring dat pas wanneer dit rouwproces is doorleefd, deze jongeren hun verleden achter zich kunnen laten en de ruimte hebben voor een nieuw perspectief. Het is van belang dat we ons realiseren dat deze groep jongeren dit begrip en geduld vraagt.

Aanbeveling

Het is onze ervaring dat we het best bijdragen aan de zelfredzaamheid, participatie en integratie van AMV door aan te sluiten op hun talenten en interesses, in een gezonde mix met Nederlandse jongeren en in een verbinding tussen wonen, zorg, onderwijs, werk en vrijetijdsbesteding. Wij stellen gemeenten voor een doorlopend traject in te richten voor jongvolwassen statushouders van 18-24 jaar, gericht op:

- Wonen. Op dit moment doorlopen AMV een 'standaard' route van COA naar de 'onzelfstandige' kleinschalige opvang. Deze hele periode verblijven zij onder vluchtelingen. Dit is niet alleen stigmatiserend, maar ook lopen zij kansen mis om de Nederlandse taal en cultuur te leren en te integreren. De voorkeur heeft samenwonen met Nederlandse jongeren, bijvoorbeeld in 'foyer de jeunesse'. Hiermee verkleinen we ook het risico dat specifieke groepen vluchtelingen zich isoleren.
- Zorg en behandeling. Een duurzame aanpak vraagt inzicht in trauma en cultuur-sensitieve aspecten van AMV. Het vraagt ook om een intensieve begeleiding van jongeren. Bovendien zien we dat op het moment de rechtstreekse plaatsing van jongeren van opvang naar KWE (voorheen via KWG naar KWE) afdoet aan het draagvlak onder de bevolking, omdat er geen 24-uurs begeleiding meer is voor deze jongeren.
- Onderwijs, werk en toeleiding naar de arbeidsmarkt: dit vraagt om een aanbod praktijkonderwijs in combinatie met taalverwerving. Nu is er een sterke insteek op taalontwikkeling, maar waarom taallessen niet integreren in werk? Op deze manier kan op een natuurlijke wijze van Nederlandse leeftijdsgenoten de taal en cultuur worden geleerd; en worden aangesloten op talentontwikkeling.

Een specifiek aandachtspunt is de herhuisvesting van statushouders wanneer zij 18 worden. Dit vraagt een regionale aanpak, waarbij het belang wordt meegenomen dat deze jongeren binnen hun netwerk blijven en er doorgaande begeleiding kan worden geboden.

6. Gemeenten, scholen, zorginstellingen en re-integratiebedrijven, investeer gezamenlijk in een zorg-leer-werk arrangement

Het is bekend dat investeren in leren, werken en een zinvolle dagbesteding bijdraagt aan betere kansen op een goede toekomst. In het geval van specifieke doelgroepen als tienermoeders, jongeren in de jeugdzorg die het niet redden op een gewone school, die tussen wal en schip vallen, vraagt dit een nauwe samenwerking tussen gemeenten, scholen, zorginstellingen en reïntegratiebedrijven.

Aanbeveling

Voortbouwend op een positieve ervaring met de tienermoederopleiding (ROC ASA), een samenwerking tussen het ROC en Kompaan en De Bocht, pleiten wij voor de ontwikkeling een zorg-leer-werk arrangement. Dit vraagt samenwerking en commitment van partners en stakeholders, waaronder:

- scholen: wanneer jonger dan 27 jaar, zeker wanneer startkwalificaties ontbreken, gaan jongeren naar school! Het is van belang dat scholen probleemjongeren toelaten, mogelijkheden creëren om leerlingen tussentijds te plaatsen en rekening te houden met de diversiteit van leerlingen bij schooluitval, schorsingen en verwijderingen van school. Onderdeel zijn zaken als loopbaanbegeleiding en begeleiding van ouders in het onderkennen van problemen.
- gemeenten van herkomst en gemeenten in de regio: het scheppen van voorwaarden om gebruik te maken van reïntegratietrajecten en het vrijstellen van sollicitatieplicht gedurende trajecten
- reïntegratiebedrijven: het samenwerken in reïntegratietrajecten en toeleiden naar de arbeidsmarkt
- zorginstellingen: als onderdeel van begeleidings- en behandelingstrajecten aanbieden van leerwerktraject trajecten, zoals opdoen van werknemersvaardigheden op interne werkervaringsplaatsen. Cliënten kunnen daarna worden doorgeleid naar het reïntegratiebureau van de gemeente.

7. Investeer in expertise van huiselijk geweld in het voorliggend veld; ontwikkel een zorgarrangement Veiligheid bij huiselijk geweld en kindermishandeling voor de regio; en pak door op een multidisciplinaire aanpak

in de afgelopen periode hebben de Brabantse Wethouders aandacht gevraagd voor dit onderwerp. De procedures die de inzet van gemeenten, veiligheid en justitie regelen, moeten eenvoudiger en sneller. Het belang van het kind moet altijd voorop staan. Daarnaast kunnen we ook in deze regio de aanpak, opvang en behandeling van onveilige en getraumatiseerde kinderen nog versterken door integraler te werken; en door ons bewust te zijn dat het vaak voorkomt dat geweld in gezinnen zich herhaalt in volgende generaties. Dit doorbreken is ingewikkeld, maar niet onmogelijk. Hier kunnen we met alle betrokkenen meer voor kinderen betekenen.

De tekorten in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling blijkt uit talrijke onderzoeken:

- Er komt veel herhaling in hetzelfde gezin voor; en dan vaak ook nog eens van generatie op generatie.
- Het aanbod van zorg en ondersteuning is nog altijd te versnipperd; kinderen en ouders krijgen helaas geen samenhangend aanbod van hulp of ondersteuning.
- Bij het maken van een veiligheidsplan en plan van aanpak worden nog steeds niet alle noodzakelijke invalshoeken betrokken.

- Er is te weinig oog voor de kinderen die geweld meemaken en de noodzaak om de kinderen die zo veel hebben meegemaakt hiervoor te behandelen.
- Slachtoffers moeten nog op te veel plekken hun verhaal doen, waardoor ouders met wie instanties in gesprek zijn alsnog afhaken of niet de juiste ondersteuning krijgen in situaties van extreem geweld.

Aanbeveling

Verbetering van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling op korte termijn realiseren:

- Professionals in het voorliggend veld hebben nog niet altijd de beschikking over de specifieke expertise en effectieve interventies op het vlak van huiselijk geweld. Hierdoor duurt het geweld in de gezinnen voort, of ontstaat er weer opnieuw geweld. Met o.a. laagdrempelige trainingen voor professionals en cliënten in bijvoorbeeld wijkteams en onderwijs kunnen we een belangrijke verbetering maken.
- Laten we in de regio Hart van Brabant een zorgarrangement Veiligheid ontwikkelen bij huiselijk geweld en kindermishandeling. Met zo'n arrangement kunnen we op maat-casusregie en (trauma-)behandeling bieden aan kinderen en ouders. Bovendien zorgt de samenhang in één arrangement ook voor efficiency; onderzoek en behandeling zijn dan geen gescheiden trajecten meer.
- In de regio Hart van Brabant hebben we in 2015 in een Europese pilot de werkmethode van een "Family Justice Center" uitgewerkt. Een vergelijkbare werkwijze is de specialistische multidisciplinaire aanpak, MDA++; maar deze staat landelijk al te lang in de kinderschoenen. Als we nu doorpakken, hebben we binnen twee maanden deze multidisciplinaire aanpak werkend.

8. Behoud een minimale basis van opvang en specialistische hulpverlening in de regio om situaties van huiselijk geweld, mensenhandel en tienermoederschap te stoppen en kinderen ontwikkelingskansen te bieden

In de afgelopen jaren is in de regio Hart van Brabant altijd veel aandacht geweest voor een stevige infrastructuur van kennis en hulpverlening op het terrein van huiselijk geweld. Preventie en nazorg zijn ingebed in het Wmo-beleid van alle gemeenten. Veilig Thuis, crisisopvang en specialistische hulpverlening in situaties van ernstig huiselijk geweld, kindermishandeling, tienermoederschap en loverboy problematiek worden bekostigd uit de Doeluitkering Vrouwenopvang.

Als gevolg van de objectieve herverdeling loopt de bijdrage uit de Doeluitkering Vrouwenopvang in 2018 fors terug. Veilig Thuis en crisisopvang en -behandeling blijven in de komende jaren beschikbaar; de capaciteit voor specialistische behandeling en begeleiding bij geweld wordt afgebouwd. Bovendien zijn de huidige middelen niet toereikend om voldoende aandacht te geven aan de (toekomstige) veiligheid en behandeling van kinderen in de opvang.

Aanbeveling

Het belang van de beste hulp en meest optimale basis voor burgers in onze regio, vraagt dat gemeenten de krachten bundelen in voorbereiding op de herverdeling en doordecentralisatie van middelen in de komende jaren. Wij gaan graag met u in gesprek over de achtergrond en omvang van de problematiek van huiselijk geweld en kindermishandeling, mensenhandel en complex moederschap in uw gemeente; het belang van een optimale basis in de regio; en de mogelijkheden van intensieve ambulante begeleiding van gezinnen.

9. Zorg voor dekkende tarieven en uniformering en standaardisering van administratieve processen

De decentralisatie naar gemeenten is gepaard gegaan met een krimp van de beschikbare middelen. Het kosten-dekkend leveren van onze hoog specialistische hulpverlening, ook ter preventieve ondersteuning van het lokale veld, is geen onderdeel van het beschikbare tarief. Wij zijn als organisatie proactief in de samenwerking met nieuwe partijen om innovatie te kunnen realiseren. Echter, in het belang van behoud van kwaliteit en ruimte voor doorontwikkeling en innovatie is, in lijn met de campagne van Jeugdzorg Nederland, een 'fair tarief' van groot belang.

In 2017 hebben opnieuw wijzigingen in de financieringssysteematiek plaatsgevonden. In de wijze waarop inkoop van zorg door gemeenten en regio's werd gerealiseerd zijn grote verschillen zichtbaar. Dit zorgt ook voor een toegenomen administratieve druk en hoge kosten bij organisaties als Kompaan en De Bocht. Ook op landelijk niveau pleiten Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en branches voor uniformering. De branches hebben samen met de VNG i.k.v. het programma i-Sociaal Domein drie inkoopmodellen uitgewerkt in standaardartikelen voor contracten, verantwoording en facturering. Als alle gemeenten deze standaarden gebruiken, neemt de bureaucratie drastisch af. Staatssecretaris Van Rijn werkt aan een wetsvoorstel om het gebruik van deze standaarden i-Sociaal Domein in wetgeving op te nemen.

Aanbeveling

Hoewel standaardisering wordt nagestreefd om de administratieve lastendruk te verlagen, verwachten wij dat er nog veel gesynchroniseerd en gestandaardiseerd moet worden voordat hier verbetering in optreedt. Wij praten hier graag verder met u over.

**Brief van Mary-Lou van der Heijden
Voorzitter Cliëntenraad Kompaan en de Bocht**

Beste raadsleden,

Ik ben Mary-Lou van der Heijden. Ik zit hier als voorzitter van de cliëntenraad van Kompaan en de Bocht, maar ook als inwoner van Tilburg, met mijn eigen ervaringen.

Reorganisatie

Als eerste zou ik jullie een boodschap van onze jongerenraad over willen brengen, wetende dat dit ook bij de vrouwenhulp en andere organisaties speelt. Door de, door de regering en gemeente opgelegde, bezuinigingen, heeft Kompaan en de Bocht moeten gaan reorganiseren, waardoor medewerkers ontslagen moesten worden, en afdelingen gesloten werden. Dit had tot gevolg, dat jongeren veelvuldig te maken kregen met wisseling van begeleiding, overgeplaatst werden naar een andere afdeling, of nog erger, naar een andere organisatie werden doorgestuurd. Om dit in de toekomst te voorkomen, is een goede continuering van de zorg van belang.

Beschikkingen

Daar waar continuering van zorg ook gevaar dreigt te lopen, is, bij het verkrijgen van een verlenging van een beschikking van jongeren die al onder behandeling zijn. Ouders moeten een beschikking voor de zorg van hun kind zelf aanvragen. Wanneer zij dit niet, of te laat doen, krijgen organisaties de zorg niet gefinancierd, en zijn dan genooddaakt deze zorg te stoppen. Dit duurt vaak te lang, waardoor het mogelijk is, dat cliënten niet de hulp krijgen die ze nodig hebben. Soms wordt de hulp zelfs stopgezet. Dit kan echter wel leiden tot een terugval, of een nieuwe crisis. De cliënten vallen dan tussen wal en schip.

Behandelcodes en zorg

Het komt voor dat de wijkteams op de beschikkingen een verkeerde behandelcode doorgeven. Wanneer de beschikking dan bij de organisatie binnen komt, moet hij terug, en gaat hier veel tijd mee verloren. Organisaties starten vaak pas, wanneer de financiering rond is, omdat ze anders teveel risico lopen. Cliënten moeten hierdoor langer op zorg wachten. Het zou handig zijn, als er een eenduidige, landelijke lijst was, zodat ook in heel het land dezelfde codes gebruikt kunnen worden.

Loket Z/De Toegang

Te vaak komt het nog voor, dat er geen goede bezetting van kennis bij de Toegang zit. Bij wijkcentrum De Base laer zit alleen maar een maatschappelijk werker van het IMW, maar niemand van MEE of de GGD. Voor een vervolgspraak moet je naar een ander wijkcentrum. Dit maakt het hoogdrempelig, en geeft mensen minder vertrouwen. Ook zorgt de onvoldoende kennis over bepaalde zaken ervoor, dat er te laat specialistische zorg ingezet gaat worden.

Daarnaast blijft altijd het feit, dat wanneer de zorgbehoefte geen medewerking verleent, er niets gedaan wordt. Echter wanneer deze persoon dan door de omgeving opgevangen wordt, deze wel de consequenties moeten dragen. Toen ik de ex-vriend van mijn dochter, uit nood, in huis nam, omdat die persoon anders dakloos dreigde te raken, werd er gelijk gedreigd met evt. uitkeringen die naar beneden zouden gaan of waar zelfs het recht voor zou kunnen vervallen. Ook de aanvraag bij schuldhulpverlening kwam in het geding, en de aanvraag voor een uitkering voor mijn dochter liep gevaar. Dit alles zou voorkomen kunnen worden, als partijen goed met elkaar samenwerken, en er bij de Toegang, mensen zouden zitten, die weten waar ze over praten, en waar ze op dat moment over beslissen, of 'weten waar ze terecht kunnen met vragen'. Er zou een lijst moeten komen voor alle wijkteams, maar ook voor de burger, waarop ze kunnen zien, waar je voor welke zorg terecht kunt.

Het keukentafelgesprek

Nog te weinig, wordt er vanuit de Toegang gewezen op het feit, dat er bij het keukentafelgesprek ondersteuning aanwezig mag zijn. En nog vaak hoor je dat deze gesprekken niet aan de keukentafel, maar gewoon bij de gemeente plaats vinden. Dit levert echter niet de vertrouwde omgeving op, en zo kan de medewerker van de gemeente ook niet de thuissituatie beoordelen, en moet dan uitgaan van de beperkte kennis van de Toegang. Wanneer er een keukentafelgesprek is binnen een gezin, zou het fijn zijn als er een jongerenprofessional bij aanwezig zou kunnen zijn. Meestal is men erop gericht de oorzaak van het probleem binnen het gezin op te lossen, maar wordt het kind vergeten. Ook kinderen hebben er last van als er spanningen of armoede binnen een gezin is. Hier wordt dan niet naar omgekeken.

18-/18+

Wanneer een jongeren binnen Kompaan en de Bocht 18 jaar wordt, stopt heel vaak de hulpverlening, en wordt deze jongere naar huis gestuurd, waar hij dan zijn zorg bij de WMO moet gaan halen. De aansluiting tussen de zorg voor minderjarigen en meerderjarigen is nog steeds niet goed geregeld. De gemeente heeft hierin al wel stappen ondernomen, maar er zijn nog veel ontwikkelingen die rond moeten komen. Het zou beter zijn als er

geen grens was wat betreft zorg die doorloopt, of er een apart potje voor zou zijn, die deze jongeren langer in de jeugdzorggroep zou kunnen houden. Niet iedereen kan met 18 jaar zelfstandig wonen.

Intensivering samenwerking tussen zorg, onderwijs, gemeente, UWV en andere instanties

Er zou intensivering van de samenwerking tussen Toegang en het onderwijs moeten komen. Scholen zijn de vindplaats voor de eerste problemen. Als daar problemen gesignaleerd worden, en er gelijk wordt opgeschaald, kunnen erger problemen voorkomen worden. Scholen hebben echter allemaal een andere zorgstructuur. De ene biedt veel aandacht aan preventie, terwijl de andere niets signaleert. Hier moet, vanuit de gemeente, beleid en regie op komen. De meldcode lijkt niet goed bekend of geïmplementeerd.

Dit geldt ook voor instanties zoals de zorg, zorgverzekeraars, UWV en schuldhulpverlening. De verschillende regels en procedures van deze instanties, zijn niet op elkaar afgestemd. Een voorbeeld. Mijn dochter zit met financiële problemen, heeft trekken van Borderline, lichamelijke klachten en emotionele ADHD, waardoor ze het altijd druk in haar hoofd heeft. Op school ging het best wel goed, ze liep stage op een basisschool en ze werd gewaardeerd door de school en de kinderen. Doordat ze niveau 1 had werd ze niet toegelaten tot de opleiding tot onderwijsassistent. Sindsdien zit ze thuis, is haar zelfvertrouwen kwijt en probeert de drukte in haar hoofd te onderdrukken met wietgebruik. Het is duidelijk bij de gemeente, dat ze begeleiding nodig heeft. Echter hebben ze er wel bij vermeld dat ze zich moet laten behandelen. Maar door haar financiële problemen, heeft ze al enige tijd geen ziektekostenpremie betaald, is daardoor bij de CVZ terecht gekomen, maar is niet meer aanvullend verzekerd. Hierdoor is het niet zeker dat de zorgverlener haar nu gaat behandelen, waardoor ze zo dadelijk niet aan de eisen van de gemeente voldaan heeft en ook de begeleiding gaat verliezen. En haar situatie is ook nog eens slecht voor de situatie thuis. Kortom, ze zit in een neerwaartse spiraal. Een nauwe samenwerking tussen alle instanties zou hier een oplossing kunnen zijn en had het niet zo erg hoeven worden.

Burgers moeten elkaar helpen is de gedachte. Wanneer de ene burger de andere helpt, heeft dit momenteel veel consequenties voor je eigen situatie. Uitkeringen worden gestopt, trajecten stoppen enz. Ook wanneer een inwoner, met zorg, naar een andere gemeente verhuist, is er geen sprake van een warme overdracht, maar worden alle banden doorsneden.

Stabiliteit en goede afspraken met wijkteams bij afschaling is ook nog een van onze wensen. Zodat ook deze cliënten niet tussen wal en schip belanden.

Ik ben blij dat ik onze zorgen met u heb mogen delen, en hoop dat u deze verder binnen de raad gaat bespreken. Mocht er nog behoefte zijn aan verdere uitleg, ben ik altijd bereid dit te komen toelichten.

Met vriendelijke groet,

Mary-Lou van der Heijden,
Voorzitter cliëntenraad Kompaan en de Bocht.